

יוהן וולפגנג פון גתה ובכן, חלום / שבעה שירים מגרמנית: שמעון זנדבנק

מות הזבוב

הוא יונק בִּשְׁקִיקָה מִשְׁקָה בּוֹגְדָנִי
הַלֹּךְ וַיִּנּוֹק מִמְצִיצָה רִאשׁוֹנָה;
הוא מְרַגֵּשׁ בְּכִי טוֹב, וּפְרָקִים עֲנָגִים
שֶׁל רִגְלָיו כְּבָר אָחֲזוּ בָּם שְׁתוּקָה, שׁוֹב אֵינָם
עֲשׂוּיִים לְהַבְרִישׁ אֶת כְּנָפָיו הַקְּטָנוֹת,
לְמַרְק אֶת הָרֹאשׁ הַזֶּעִיר וּלְנִקּוֹת, –
וּבְנֵעַם וְרֵךְ חֲיָיו נִמּוּגִים.
כְּבָר אֵינּוּ מְסַגֵּל לַעֲמֹד עַל רִגְלָיו,
וּמוֹסִיף וְלֹגֵם – וּבִתְוֹךְ לְגֻמְיוֹ
מְעֲרָפֵל לוֹ הַמּוֹת אֶת אֶלְף עֵינָיו.

המשכיות בתמורה

עֶשֶׂר בְּרֹאשִׁית – לוֹ אֵךְ שָׂרֵד
הִיא, לְשִׁעָה קְלָה! אֲבָל עֲכָשׁוּ
מְטֹר שֶׁל נִצְנִים כְּבָר מְמַטִּירָה
רוּחַ חֲמִימָה מִמַּעַרְב.
מָה אֶתְעַנֵּג עַל הִירָק שָׁזָה
עֲתָה חֲסִיתִי בְּצִלּוֹ הַטּוֹב?
הֵן עוֹד מְעַט תְּפִיץ אוֹתוֹ סוּפָה
וְיִתְחַבֵּט צָהָב בְּרוּחַ סֶתוּ.

רוֹצָה לְקַטֹּף אֶת הַפְּרוֹת לְמַעֲלָה?
מֵהָר, הוֹשֵׁט יָדִים, חוֹשׁ וְרוּץ!
הִלְלוּ אֵךְ הַתְּחִילוּ לְהַבְשִׁיל
וְאַחֲרֵים כְּבָר מִתְחִילִים לְצוּץ;

עם כל מתן של גשם נוף הגיא
נראה שונה מאד משהיה,
ובמימי אותו נהר, אהה,
איש לא יטבל בפעם השניה.

והוא הדין בך: הרי כל מה
שהשתרע מוצק מולך – חומות
וארמונות, אתה רואה אותם
כל פעם בעינים אחרות.
היו כלא היו אותן שפתיים
שפעם בנשיקה חיתה רוחן,
והרגלים שבעז של עז
לקפץ על ראש צוקים נסו כחן.

אותה היד אשר היתה נפרשת
בחפץ לב ורך לכל דכפין,
אותה תבנית, מלאכת המחשבת,
הפכה דבר אחר לחלוטין.
ומה שבמקומה של זו עכשו
קורא עצמו בשם שהוא שמך,
כגל נשבר לכאן, ושוב כגל
אל תשתיתו ישוב, אל תוך-תוכה.

תן ויתאחו ראשית וקץ,
תן ויהיו לאחדים!
ולו ידע אתה לחלף מהר
יותר מן הדברים האבודים!
ותן תודה שחסד בנות השיר
מבטיח את אשר אינו חולף:
את הצורה האצורה ברוח
ואת התכן האצור בלב.

שעת ערביים כבר ירדה לה...

שְׁעַת עֶרְבִים כְּבָר יֵרְדֶה לָהּ,
הַקְּרֹב הוֹפֵךְ רְחוֹק;
אֵךְ תַּחֲלֶה נּוֹסֵק אֶל מַעֲלָה
אוֹר כּוֹכֵב עֶרְבִית מְתוֹק.
נוֹף רוֹטֵט וּמִתְמַחֵק לוֹ
וְעוֹלָיִם הָעֶרְפָּלִים;
הָאֶגֶם נָח, מִשְׁתַּקֵּף בּוֹ
עֵמֶק מַחֲשָׁכִים כְּפוּלִים.

וְהִנֵּה בָרֵק הַיָּרֵחַ
לִי קוֹרֵץ מִמְחוּז מְזֻרָה,
שְׁעָרוֹת־עֲנָף טוֹבֶלֶת
עֶרְבָה בְּפֶלֶג זָה.
בְּמִשְׁחָק צִלָּלִים נִנוּעַ
סִהֵר־כְּשֶׁף מְהֻבֵּהב,
וְצִנֹּת שְׁלֹוֹה יוֹרְדֹת
מִן הָעֵין אֶל הַלֵּב.

שם ענפים...

שָׁם עֲנָפִים כְּבִדִּי אֲשָׁכּוֹל –
הַבִּיטִי, יוֹנְתִי,
רְאֵי כָּל פָּרִי וּפְרֵי יֵרֶק
עָטוּף קִלְפָה קוֹצִית.

תְּלוּיִים מִכְּבָר, כְּאֶגְרוֹפִים,
לֹא־מוֹדְעִים, דּוֹמָם;
מִתְעַרְסָלִים עַל גֵּב עֲנָף
הַמִּתְנַדֵּד סִבְלָן.

אֲבָל בְּתוֹךְ הַפָּרִי מִבְּשִׁיל
גִּלְעִין חוּם וְתוֹפֶת,

חֹמֶד אֶת הָאוֹר, חֹמֶד
אֶת זֵיו אוֹרָה שֶׁל שָׁמֶשׁ.

פּוֹקֶעַת הַקֶּלֶפָּה וְהוּא
צוֹנֵחַ מַחֲיֶה;
וְכֵכָה צָרוּר שִׁירֵי שְׁלִי
נוֹשֵׁר אֶל תּוֹךְ חִיקָהּ.

כשהפלגתי על הפרת...

סוֹלִיקָה: כְּשֶׁהִפְלַגְתִּי עַל הַפֶּרֶת
הַחֲלִיקָה לִי פֶתָאם
טִבֵּעַת הַזֶּהָב, זֹו
שֶׁנִּתְּתָה לִי, לְתֵהוּם.

וּבִכֵּן, חֵלוּם. בֵּין עֲנָפִים
גָּח שָׁחַר אֲדָמוּמִי.
הוּ מְשׁוֹרֵר, נִבְיָא, אָמַר:
מָה פֶּשֶׁר חֵלוּמִי?

חֲאֲתָם: אֶכֶן, אִמֵּר בְּחֶפְז־לֵב.
סִפְרִתִּי לָךְ מִזְמָן
כִּיצַד הַדּוֹג'ה מוֹנֵצָיָה
אֲרַס לוֹ אֶת הָיִם.

וְכֵךְ נִשְׁרָה לָהּ הַטִּבֵּעַת
מֵאֲצָבֶעַךְ לְתֵהוּם.
אִידֵךְ אֶלֶף שִׁיר וְשִׁיר שְׁמִימִי
אֲתָה מוֹלִיד, חֵלוּם!

אוֹתִי, אֲשֶׁר מֵהִנְדוּסְטָן
דְּמִשְׁקָה הַתְּנֵה־לִּתִּי,
וּבְשִׁירַת מַחֲדָשֶׁת
יָם-סוּפָה הַטֵּלְטֵלְתִּי, –

אותי הרי את מארסת
לחרש, לנהר שלך,
עד לנשיקה האחרונה
רוחי מקנש כאן לך.

לירח המלא העולה

כבר אתה נוטש אותי?
זה עתה קרוב היית.
גוש עבים מעיב עליך
ואתה כלא היית.

אך אתה מרגיש כי מר לי
ובשולך פס של אור:
היא אוהבת, הוא אומר לי,
גם אם מקומה רחוק.

מעלה, אפוא! קומה אורה
בנתיבך המצטלל!
גם אם הלם לב כואב בי,
מאשר מכל הליל.

שיר לילה של הנודד א'

את הבאה ממרומים
ומוחה כאב ודמע,
ששולחת נחומים
לכל נפש מדממת,

הה, עיפתי מנודי!
מה לי גיל, מה לי כאב?
שלות שלום, רדי
אלי ללב.